

JAAARVERSLAG 2024

Jaarverslag 2024

Hoofdzetel
6, Gabrielle Petitstraat, 1080 Brussel

info@gams.be / www.gams.be

GAMS België vzw
Bedrijfsnummer - 0458.323.119 RPM Bruxelles (division francophone)
BE37 0012 8683 3928

Foto's: Anja Strelec, Layla Aerts, Edouard Brams et Olivier David

Illustraties: Atypicalist

Opgesteld door het team van GAMS België

Lay-out door Lisa Keepen

Met het oog op de gelijkheid tussen mannen en vrouwen gebruiken wij genderneutrale taal in onze verslagen. We doen dat al sinds 2016 in al onze publicaties.

Op alles wat in de tekst [onderstreept](#) is, kunt u klikken in de pdf-versie.

EDITORIAAL

WIE ZIJN WIJ?

Onze impact

Onze aanpak en onze waarden

Ons team

INTERVIEW VAN BOUNTOU, INTERCULTUREEL WERKSTER

AS 1: PREVENTIE

6 februari - Internationale Dag van Nultolerantie voor VGV

Community Voices

Youth Activists: jongeren zetten zich in

"Gezin in Balans": naar evenwicht binnen migratiefamilies

Inzoomen op zorgberoepen

AS 2: BESCHERMING

Beroepsgeheim tegenover VGV

Campagne voor de vakantie: de beschermende rol van scholen

AS 3: BEGELEIDING

Operatie Alert

Het kindvriendelijke hulpmiddel: een aangepaste en zorgzame benadering

Onderzoek naar onze sociale impact

Werkgelegenheidsproject

AS 4: OPLEIDING EN OVERLEG

Reeks online workshops rond EVRAS

AS 5: PLEIDOOI EN EXPERTISE

Project "Voorkomen en beschermen"

Gemeenschapsdiagnose in Wallonië

AS 6: INTERNATIONALE SAMENWERKING

Project Vélingara

Lancering van het End FGM E-Campus platform

Project Québec-WBI

BALANS

VOORUITZICHTEN EN UITDAGINGEN VOOR 2024

ONZE SPONSORS

p. 2

p. 3

p. 5

p. 6

p. 7

p. 14

p. 14

p. 15

p. 17

p. 18

p. 19

p. 20

p. 22

p. 23

p. 24

p. 27

p. 31

p. 32

p. 33

p. 35

p. 37

p. 38

p. 40

p. 41

p. 43

p. 45

p. 46

p. 47

p. 48

p. 50

p. 52

p. 53

EDITORIAAL

Vrouwelijke genitale verminking (VGV) kent geen grenzen. Ballingschap, migratie en wereldwijde mobiliteit zorgen ervoor dat VGV op een bepaald moment zelfs tot in de uithoeken van België doordringt en ons, zoals vandaag, aan het denken zet. Het versterken van de empowerment van de betrokken vrouwen, door hen in staat te stellen om actie te ondernemen en "nee" te zeggen tegen besnijdenis, is een fundamentele hefboom voor de afschaffing van VGV wereldwijd.

Preventie staat centraal in ons werk. Het is een werk dat in 1996 werd gestart door Khadidiatou Diallo, onze oprichtster, en dat nooit stopt. Ouders die spontaan bij GAMS aankloppen, zijn meestal mensen die hun land ontvluchten om hun kinderen te beschermen en ons om hulp en ondersteuning vragen. Dat is het gemakkelijkst, want zij zijn vaak al overtuigd en hebben enkel behoefte aan hulp, versterking en aanmoediging om met hun familie te kunnen praten. Het moeilijkste, het essentiële werk, is om het kantoor uit te gaan, niet te wachten tot iemand aanbelt, maar actief outreach en bewustmakings sessies buitenshuis te organiseren.

Ik pleit voor een versterking van de samenwerking op politiek en sociaal vlak. Een volledige ondersteuning van deze betrokken vrouwen tijdens hun migratietraject en bescherming van de vrouwen en meisjes die op ons grondgebied wonen.

Tot slot wil ik graag mijn warme dank uitspreken aan mijn collega's van GAMS België, onze Community Voices, en in het bijzonder aan Fabienne, onze directrice, voor haar tomeloze inzet! Mijn dank gaat ook uit naar onze geliefde Raad van Bestuur.

Ik wil ook onze subsidiënten en donateurs niet vergeten, voor hun steun bij het bereiken van onze doelstellingen.

Veel leesplezier!

Diarion Sow
Voorzitster van GAMS België

WIE ZIJN WIJ?

GAMS België (Groep voor de Afschaffing van Vrouwelijke Genitale Verminking), in 1996 opgericht door Khadidiatou Diallo, strijdt voor de afschaffing van vrouwelijke genitale verminking (VGV) in België en in de rest van de wereld. Het GAMS-team werkt samen met de betrokken gemeenschappen en richt zich op preventie, ondersteuning, opleiding van professionals (m/v/x) en lobbying. GAMS België is lid van het End FGM EU-netwerk en van het Interafrikaans Comité tegen schadelijke praktijken

Wat is vrouwelijke genitale verminking?

Genitale verminkingen of vrouwelijke genitale verminkingen zijn "ingrepen die de externe geslachtsorganen van vrouwen opzettelijk veranderen of beschadigen om niet-medische redenen". (WGO 2014)

- **Type 1 (clitoridectomie):** gedeeltelijke of volledige verwijdering van de eikel van de clitoris en/of de clitorishoed
- **Type 2 (excisie):** gedeeltelijke of volledige verwijdering van de eikel van de clitoris en de kleine schaamlippen, met of zonder excisie van de grote schaamlippen
- **Type 3 (infibulatie):** vernauwing en bedekking van de opening van de vagina door in de kleine en/of grote schaamlippen te snijden en ze te verplaatsen en soms aan elkaar te hechten, met of zonder verwijdering van de clitorishoed en de eikel van de clitoris
- **Type 4:** alle andere schade die voor niet-medische doeleinden aan de vrouwelijke geslachtsorganen wordt toegebracht, zoals het doorprikken, doorboren, insnijden, afschrappen en afbranden van de geslachtsorganen

Le clitoris est un grand organe (de 8 à 10 cm) dont la majeure partie est interne.

De clitoris is een groot (8 tot 10 cm), grotendeels inwendig orgaan. De besnijdenis bestaat uit het verwijderen van het zichtbare of uitwendige gedeelte (de eikel van de clitoris), maar niet van de volledige clitoris.

De Wereldgezondheidsorganisatie paste in 2022 de beschrijving van de types VGV aan door "volledige verwijdering van de clitoris" te vervangen door "volledige verwijdering van de eikel van de clitoris".

ONZE IMPACT

De voorbije 5 jaar (2020-2024) stond GAMS België voor:

912

meisjes ingeschreven
voor bescherming tegen
besnijdenis

215

mannen die
ondersteuning kregen

1963

meisjes en vrouwen die al een
besnijdenis hebben ondergaan
en psychosociale begeleiding
hebben gekregen

9020

opgeleide professionals
(m/v/x) uit de sector van asiel,
volksgezondheid,
welzijnswerk, justitie en
onderwijs

ONZE AANPAK

De gemeenschappen die met VGV te maken hebben, betrekken en empoweren

De gezondheid bevorderen (met bijzondere aandacht voor de reproductieve en seksuele rechten)

Komaf maken met de misvattingen rond VGV

Elke betrokken vrouw de mogelijkheid bieden om gebruik te maken van individuele multidisciplinaire begeleiding, aangepast aan haar behoeften

Een intersectionele feministische en dekoloniserende aanpak van de strijd tegen VGV promoten

Voor de rechten van de betrokkenen pleiten, ongeacht hun administratieve statuut

Professionals (m/v/x) opleiden over de complexe uitdagingen rond VGV, om een beter begrip van het onderwerp en gepaste zorg voor de betrokken personen te bevorderen

Bruggen bouwen via synergieën en netwerken, zowel op nationaal als op internationaal niveau

ONZE WAARDEN

Gelijkheid tussen mannen en vrouwen

Duurzame ontwikkeling

RESPECT

Solidaire en wederkerige aanpak Noord-Zuid / Zuid-Noord

Intersectionaliteit

INTERCULTURALITEIT

Reproductieve en seksuele rechten

Verdediging en eerbiediging van de mensenrechten, inclusief die van meisjes en vrouwen

DIVERSITEIT

ONS TEAM

De afgelopen jaren vonden er een paar verschuivingen plaats binnen ons team van loontrekkend personeel. Zo vertrokken er een paar medewerkers, en mochten we enkele nieuwe gezichten verwelkomen. Vaak in het kader van tijdelijke projecten of zwangerschapsverlof. In 2024 verwelkomden we tijdelijk een paar nieuwe collega's ter vervanging van teamleden in moederschapsverlof. Hun vaardigheden en ervaring verrijkten ons team, voedden ons werk en versterkten de projecten van GAMS Be.

Sommige collega's namen ook een nieuwe functie op, wat een verfrissende dynamiek binnen de organisatie bracht.

Eind 2024 telde ons team 31 personen. We verwelkomden Jannelore, Muriel, Bountou, Rebecca, Hortense en Soumaya. En we namen afscheid van Charlotte, Maud, Véronique, Faïda, Lieselote, Jihan, Aude en Zahraa. Bedankt voor jullie inzet bij GAMS Be!

ONDERSTEUNINGSTEAM

Fabienne Richard

Directrice

Moussa Diong

Administratie en boekhouding

Muriel Renders

Hoofd HR-Financiën

Lisa Keepen

Communicatieverantwoordelijke

Aude Denolf

Assistente beheer
en communicatie

Cyrielle Huygues

Onderzoeksleidster

NETWERKTEAM

Aminata Sidibé

Coördinatrice van de CoP
en projectleidster voor het VGV-netwerk

Mariama Bah

Coördinatrice van het VGV-netwerk
en verantwoordelijke van Community
Voices (Brussel en Wallonië)

Keyla Lumeka

Jurist en projectverantwoordelijke
binnen het VGV-netwerk en het
Collectief Gedwongen Huwelijken

Katrien De Koster

Coördinatrice van de activiteiten in Vlaanderen

Mawda Abbas

Antenne- en Community Voices verantwoordelijke (VL)

Ewout Gubbels

Maatschappelijk werker

Jessica Tatout

Maatschappelijk werkster (met zwangerschapsverlof) vervangen door **Soumaya El Houbba**

Fatma Abdullahi

Intercultureel werkster

Aminata Keita

Intercultureel werkster

Luna Doppée

Psychologe

Lieselote Hoornaert

Vroedvrouw

Jente Konings

Juriste

Louise Da Via

Antenneverantwoordelijke en maatschappelijk werkster

Fos Mohamed Nur

Intercultureel werkster

Hortense Uwantege

Psychologe

Keyla Lumeka

Juriste

Aminata Sidibé

Coördinatrice van de activiteiten in Brussel

Carolina Neira Vianello

antenneverantwoordelijke en sociaal verpleegkundige

Annalisa d'Aguanno

Psychologe

Feven Tekle Tsehay

Intercultureel werkster (met zwangerschapsverlof)

Bountou Kouyaté

Intercultureel werkster

Jente Konings

Juriste

Pauline Soupa

Vroedvrouw

Julia De Clerck

Vroedvrouw

Mélanie Jocquet

Coördinatrice des activités en Wallonie (met zwangerschapsverlof) vervangen door **Rebecca Marsin**

Ismatou Bah

Intercultureel werkster

Aïcha Ali Abdou

Intercultureel werkster

Elly Pauwels

Juriste

Valentine Hayet

Psychologe

Djenaba Barry

Travailleuse sociale

ONS BESTUURSORGaan

Samenstelling van het bestuursorgaan, verkozen tijdens de algemene vergadering van juni 2024:

Diariou Sow - voorzitter, **Christelle Bornauw** - vicevoorzitter, **Bruno Leman** - secretaris, **Moustapha Cissé** - penningmeester, **Sarah O'Neill** - bestuurslid, **Safiatou Diallo** - bestuurslid, **Christel Musset** - bestuurslid

INTERVIEW

Bountou, intercultureel werkster

Voor we in de feiten, cijfers en projecten van het jaar duiken, beginnen we dit verslag graag met een stem. Die van Bountou Kouyaté, wiens brede blik en energie doorheen veel van de hier besproken projecten lopen, en er soms ook aan de basis van staan. Haar interview, aan het begin van dit verslag, zet de toon: helder, direct, geëngageerd. Een andere manier om over ons jaar te vertellen — via een ervaring van binnenuit.

Hoe zou je jouw jaar 2024 bij GAMS Be samenvatten?

Ik kan het afgelopen jaar echt in twee delen. Ik begon met de coördinatie van de sociale impactstudie van GAMS Be, samen met onze Community Voices en het bureau ESSEC, om het werk van 2022 en 2023 te evalueren. Toen dit project in mei werd afgerond, sloot ik me aan bij het eerstelijnssteam in Brussel, als intercultureel werkster. Ik zette me in voor de sensibilisering in de Fedasil-centra, en geleidelijk aan begon ik ook met de eerste onthalen. Met andere woorden: een goed gevuld jaar, met een wissel van petten onderweg!

Je hebt de sociale impactstudie gecoördineerd. Waarom was dit project belangrijk?

Het was een primeur sinds onze oprichting.

Tot nu toe werkten we zonder echt de tijd te nemen om stil te staan bij wat we deden en hoe we dat deden. En vooral: hoe dit werd ervaren door de mensen die we begeleiden. Deze studie gaf ons de kans om die afstand te nemen. We startten eerst met een kwalitatieve fase, gevolgd door een kwantitatieve enquête bij meer dan 800 personen. Het doel was om ons werk in al zijn dimensies te evalueren en te kijken waar en hoe we onszelf konden verbeteren

Wat is je bijgebleven uit de resultaten van het onderzoek?

We verwachtten wel positieve feedback, maar niet dat we zó geraakt zouden zijn door de resultaten. Het was indrukwekkend om te zien dat ons werk niet alleen erkend, maar ook gewaardeerd wordt, zowel door de mensen die we begeleiden als door onze

partners. Die externe blik bevestigde dat we op de goede weg zijn. Maar de studie bracht ook uitdagingen aan het licht, punten waarop we ons kunnen verbeteren. Niets is perfect, en precies dat maakt dit project zo belangrijk. We zien wat we goed doen, maar ook waar we nog verder kunnen gaan.

Hoe gaan deze resultaten GAMS Be helpen evolueren?

De resultaten vormen een echte werkbasis. Ze tonen wat goed loopt, maar ook waar we nog verbeteringen kunnen aanbrengen. We moeten bijvoorbeeld de praktijken tussen onze verschillende antennes beter op elkaar afstemmen. Dat is een uitdaging, want er is zeker ruimte voor verbetering, maar juist daarom opent het concrete pistes om onze werkwijzen te laten evolueren, de banden met onze begunstigden te versterken, en ook

de samenwerking met collega's en partners te verbeteren. Het is een kans om op alle niveaus vooruitgang te boeken.

Een ander groot project van jouw jaar was het fictieve proces. Kan je ons wat meer vertellen over dat evenement?

Het idee was om op een andere manier te sensibiliseren, met een vraag die veel mensen zich stellen: kan vrouwelijke genitale verminking (VGV) ook in België plaatsvinden? Vaak denken mensen dat het risico enkel bestaat wanneer men naar het land van herkomst reist. Maar met dit fictieve proces wilden we aantonen dat het gevaar ook hier aanwezig kan zijn. We simuleerden het proces van een geval van VGV dat bij de procureur des konings werd gemeld. Het was een echte inscenering, met rollen gespeeld door leden van GAMS België, ikzelf, Keyla en Fabienne, maar ook door andere partners in het kader van l'Arpente Festival 2024. Het doel was om een krachtig signaal te geven: het gevaar is aanwezig overal waar er meisjes zijn die risico lopen, en waar er gemeenschappen zijn waarin VGV wordt toegepast. Het was een concrete en indringende manier om

mensen aan het denken te zetten.

Wat was de impact op de deelnemers en het publiek?

Het heeft echt veel gesprekken op gang gebracht. In het publiek zaten vrouwen die deelnemen aan onze workshops, en sommige van hen stemden ervoor om de moeder te veroordelen. Voor hen was het duidelijk: als er een vrouwenbesnijdenis is geweest, moet er een veroordeling volgen, ongeacht wie het heeft gedaan. Ze vonden het belangrijk dat de wet streng wordt toegepast. Maar verder dan dat, bood dit fictieve proces de kans om een bredere reflectie te starten: wat is de verantwoordelijkheid van ouders wanneer

er een risico op VGV is — hier of tijdens een verblijf in het land van herkomst? Het gaf ruimte om de vraag te stellen hoe we kinderen beter kunnen beschermen, en vooral hoe we ouders kunnen ondersteunen zodat zij dat ook kunnen doen. Het was sterk, want het ging veel verder dan alleen een inscenering.

Je werkte ook mee aan een video voor professionals. Waar ging die over?

We wilden professionals helpen hun werk te verbeteren door hen het perspectief van betrokken personen te laten zien. Toen men mij over het project vertelde, zei ik meteen ja, want ik maakte zelf een moeilijke begeleiding mee, met een groot gebrek aan communicatie. Ik voelde mij onbegrepen en gekwetst, terwijl ik heel goed wist wat ik meemaakte. De professionals bleven vasthouden aan hun expertise, zonder rekening te houden met mijn gevoel. In de video wilde ik dan ook benadrukken hoe essentieel het is om naar de betrokken personen te luisteren: zij kennen zichzelf, ze weten wat ze voelen. Dat kan het werk van de professionals echt verrijken.

Hoe kunnen deze video's helpen om zo goed mogelijk aan preventie te doen?

Door naar een getuigenis zoals de mijne te luisteren, denk ik dat professionals kunnen beseffen dat hun kennis – hoe degelijk ook – niet volstaat als de stem van de betrokken personen niet gehoord wordt. Het is dat luisteren dat echte, rechtvaardige en mensgerichte begeleiding mogelijk maakt. Dat is wat het verschil kan maken in de preventie.

OPERATION ALERTE

Ontdek de [website](#).

Welke successen zijn je dit jaar bijgebleven?

Allereerst de impactstudie van GAMS Be. Het was een primeur, en het feit dat ik die mocht coördineren en het werk tot een goed einde heb kunnen brengen, daar ben ik echt trots op. Maar ook het terreinwerk, vooral in de Fedasil-centra, raakte me. Het contact met de betrokken personen, in een context waar het nog steeds erg taboe is om hierover te praten, betekende veel voor mij. Vrouwen horen zeggen “Ik was op zoek naar een plek om hierover te kunnen praten”, dat

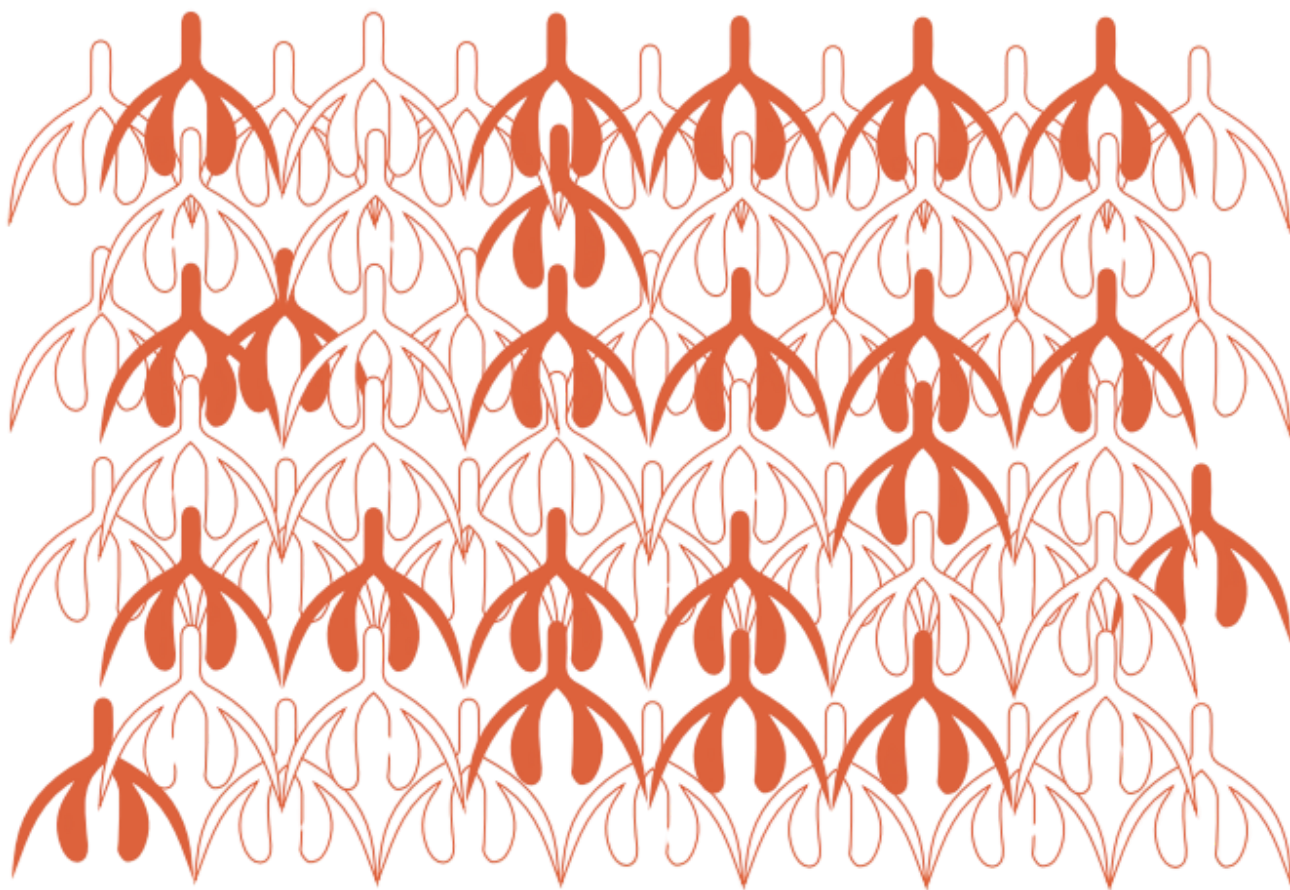
is krachtig. Het toont hoe noodzakelijk preventie is: uitleggen wat VGV werkelijk inhoudt, wat de gevolgen zijn, en vooral dat het geen noodlot hoeft te zijn. Veel vrouwen denken dat er niets meer mogelijk is nadat het hen is overkomen. Maar via onze sensibilisering ontdekken ze dat er begeleiding mogelijk is. En ik ben heel trots dat ik mag bijdragen aan de verspreiding van die informatie.

Wat zijn jouw verwachtingen of prioriteiten voor 2025?

De preventie blijven versterken, steeds opnieuw. Dankzij onze overeenkomst met Fedasil kunnen we de centra blijven bezoeken, gespreksruimtes openen en duidelijk maken dat het mogelijk is om te strijden. Ook al winnen we die strijd niet van de ene dag op de andere, elke stap telt. Wat mij hoop geeft, is te zien dat vrouwen onze workshops verlaten met de wil om erover te praten in hun omgeving, om hun gemeenschap, ook in het land van herkomst, te sensibiliseren. Ze worden zelf actrices van verandering. En steeds vaker treden ook mannen op als getuige van het leed van hun dierbaren. Dat alles doet me geloven dat we

voortuitgaan. Misschien niet razendsnel, maar we zetten stappen. En die eerste stap, die eerste gesprekken, zijn al een overwinning op zich.

AS 1: PREVENTIE

De preventie van vrouwelijke genitale verminking (VGV) staat centraal in het engagement van GAMS Be. Meisjes beschermen, of ze nu in België geboren zijn of op jonge leeftijd zijn aangekomen, betekent handelen vóór er iets gebeurt, zowel in Europa als tijdens een reis naar het land van herkomst of dat van hun ouders.

Die preventie gebeurt via nabij werk, stevig verankerd in de betrokken gemeenschappen. Onze gemeenschapswerkers spelen hierin een sleutelrol: ze zijn opgeleid, ondersteund en geëngageerd, en zorgen voor verbinding, sensibilisering, een luisterend oor en begeleiding. Samen met hen zijn we ook aanwezig in de consultaties van ONE en Kind & Gezin, in scholen, opvangcentra voor asielzoekers, en tijdens veldwerk, om een breed en divers publiek te bereiken.

In 2024 versterkten we deze gemeenschapsdynamiek via verschillende sleutelprojecten. De oprichting van de groep Youth Activists in Brussel illustreert onze wil om jongeren meer te betrekken bij de strijd tegen VGV, door hen de middelen te geven om zelf in actie te komen en hun omgeving te sensibiliseren. Het project Gezin in Balans in Vlaanderen zet dan weer in op een familiale benadering van preventie, door te werken rond intergenerationele communicatie.

Tot slot was de Internationale Dag van Nultolerantie voor VGV (6 februari) een gelegenheid om een brede mobilisatie op gang te brengen, gemeenschappen een stem te geven en dit maatschappelijk vraagstuk zichtbaar te maken.

Preventie is een werk van lange adem, maar precies daar speelt zich het wezenlijke af — het hart van onze werking.

AS 1: PREVENTIE

6 februari - Internationale Dag van Multolerantie voor VGV

Sinds 2012 staat 6 februari wereldwijd in het teken van de Internationale Dag van Multolerantie voor Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV), een sleutelmoment om bewustwording te creëren en het engagement tegen deze praktijk te versterken. Zoals elk jaar liet GAMS België ook in 2024 van zich horen, om mensen te mobiliseren voor deze cruciale strijd.

Dit jaar waren we twee dagen lang aanwezig op de campus Solbosch van de *Université Libre de Bruxelles* (ULB), voor ontmoetingen en uitwisselingen met het publiek. Dit evenement, dat openstond voor iedereen, bood ruimte voor dialoog rond seksualiteit, toestemming en vrouwenrechten.

• 5 februari

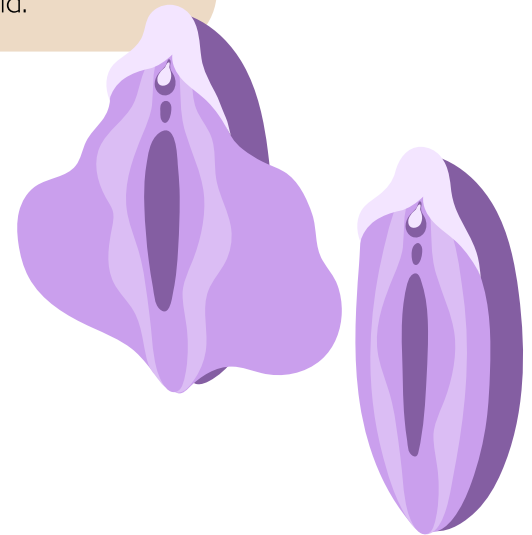
Verschillende infostanden, zoals die van GAMS Be, ULB Santé, het Canadese collectief SEX-ED+ en andere geëngageerde organisaties, brachten de campus tot leven. Samen verspreidden we belangrijke informatie, en sensibiliseerden we studenten over thema's als seksuele gezondheid, rechten en gendergeweld.

• 6 februari

Ook op deze dag was er ruimte voor vragen en gesprekken met de studenten tijdens hun bezoeken aan de infostanden. 's Avonds vonden er twee conferenties plaats:

Seksualiteit en Empowerment: Vulva's in 3D bracht expertes samen, maar ook vrouwen die deelnamen aan het vulva-mouflageproject dat tot stand kwam in samenwerking met SEX-ED+, en met steun van Wallonie-Bruxelles International.

De tweede conferentie ging dieper in op **de politieke, sociale en psychologische aspecten van VGV**. Dr. Sophie Agboli presenteerde er de resultaten van haar doctoraat over zogenaamde 'turning points'— bepalende momenten waarop ouders besluiten om stop te zeggen tegen VGV.

AS 1: PREVENTIE

6 februari - Internationale Dag van Multolerantie voor VGV

• Sensibilisering in de publieke ruimte

Parallel aan deze activiteiten voerde GAMS Be ook actie in de publieke ruimte. In de stations van Brussel, Luik, Namen, Antwerpen en Gent deelden we stickers uit met een krachtige boodschap tegen VGV. Zo wilden we ook mensen buiten het universitaire milieu bereiken en bewustwording stimuleren bij het grote publiek. In totaal werden bij deze actie bijna **4.000 stickers** uitgedeeld.

AS 1: PREVENTIE

Community Voices

Al enkele jaren beschikt GAMS Be over een groep vrijwilligers die we de 'Community Voices' noemen. In 2024 organiseerde de Vlaamse antenne van GAMS Be twee opleidingssessies om het engagement van deze Community Voices in de strijd tegen vrouwelijke genitale verminking (VGV) te versterken. Deze vierdaagse opleidingen gaven mensen uit betrokken gemeenschappen de tools om echte actoren van verandering te worden.

Meer dan 19 nieuwe Community Voices opgeleid in Vlaanderen

Opvolging na de opleiding

Kwartaalbijeenkomsten om de vaardigheden rond belangenbehartiging en sensibilisering verder te verdiepen

Individuele coaching

19 deelnemers kregen persoonlijke begeleiding om hun engagement te versterken en hun toegang tot de arbeidsmarkt te verbeteren

In Wallonië werden daarnaast 10 nieuwe gemeenschapswerkers opgeleid. Ons vrijwilligersnetwerk kreeg er dus 29 nieuwe gezichten bij, met uiteenlopende en rijke achtergronden.

Dankzij dit programma wordt de mobilisatie tegen VGV krachtiger, nemen de gesprekken binnen gemeenschappen toe en groeit de impact van onze werking!

AS 1: PREVENTIE

Youth Activists: Jongeren zetten zich in

In 2024 lanceerde GAMS Be de groep Youth Activists, een netwerk van jonge vrijwilligers die zich actief engageren in de strijd tegen VGV. Het doel? De stem van jongeren laten klinken en hun leeftijdsgenoten beter sensibiliseren.

Een initiatief dat voortkomt uit een behoefte

Het idee ontstond tijdens een rondetafelgesprek in mei 2024. Jongeren uit de betrokken gemeenschappen willen zich uitspreken én inzetten. Tegelijk blijkt dat er nog heel wat bewustmaking nodig is binnen deze generatie. En wie kan jongeren beter bereiken dan jongeren zelf?

Concreten projecten

Creatie van een theatervoorstelling
voor 8 maart 2025

Organisatie van rondetafelgesprekken
en evenementen aan universiteiten

Sensibiliserende acties om zoveel
mogelijk jongeren te bereiken

Een krachtig gedeeld initiatief om taboes te doorbreken en de stem van jongeren hoorbaar te maken. Blijf ons volgen om te zien hoe deze projecten zich in 2025 verder ontwikkelen!

AS 1: PREVENTIE

“Gezin in Balans”

Naar evenwicht binnen migratiefamilies

In Antwerpen is 75% van de meisjes en jonge vrouwen onder de 20 jaar van migratieachtergrond. Een deel van hen wordt geconfronteerd met specifieke uitdagingen die samenhangen met hun gender en hun sociaal-culturele context.

Sommigen ondervinden familiale en communautaire druk die hun keuzes, persoonlijke vrijheid of ambities beperkt. Anderen voelen spanningen tussen traditionele verwachtingen, de eisen van het Belgische onderwijssysteem en hun eigen verlangen naar emancipatie.

Taboes rond seksualiteit, het ontbreken van open dialoog over deze onderwerpen en de dubbele moraal die vaak aan meisjes wordt opgelegd, kunnen zwaar wegen op hun welzijn. Deze moeilijkheden kunnen ernstige gevolgen hebben.

Psychisch lijden, soms tot depressie toe

Familiale conflicten die kunnen leiden tot pijnlijke breuken

Gendergerelateerd geweld zoals gedwongen huwelijken, VGV of sociaal isolement

Een verhoogde kwetsbaarheid voor seksueel geweld, zoals het ongewild verspreiden van intieme beelden

Met het project Gezin in Balans willen we preventief optreden. Het doel is duidelijk: **gendergelijkheid bevorderen binnen migratiefamilies**.

Via dit project bieden we jonge vrouwen houvast, concrete informatie en tools om hun rechten beter te begrijpen, met spanningen om te gaan en evenwicht te vinden tussen de verschillende werelden waarin ze opgroeien

AS 1: PREVENTIE

Inzoomen op zorgberoepen

Nieuwe informatieve video's

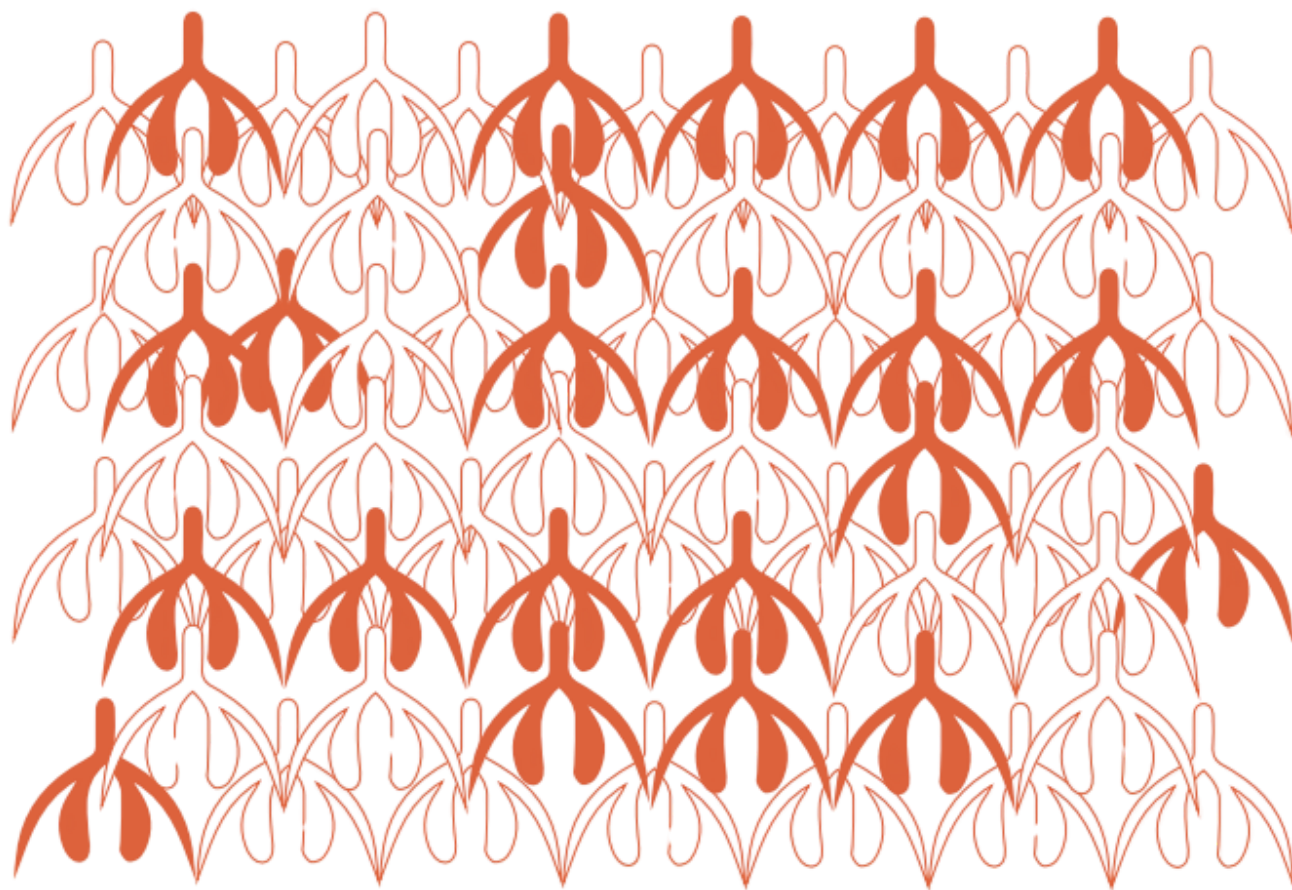
In 2024 maakte GAMS Be, in samenwerking met de vzw Femmes et Santé, een reeks videoclips om drie sleutelberoepen in de medische sector beter bekend te maken: gynaecoloog, psycholoog en seksuoloog.

Dit project ontstond uit een regelmatig bevinding tijdens onze veldactiviteiten: veel mensen weten niet waarvoor deze beroepen dienen of hebben er vooroordelen over. Deze onwetendheid kan een belangrijke drempel vormen voor de toegang tot zorg, vooral voor migrantenvrouwen of vrouwen uit gemeenschappen die weinig vertrouwd zijn met het Belgische gezondheidssysteem.

Daarom wilden we deze beroepen demystificeren door op een eenvoudige en directe manier antwoord te geven op de meest gestelde vragen:

De video's zijn ontworpen als een sensibiliserings- en informatiemiddel dat voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk is. Ze zijn beschikbaar in het Frans, Engels, Nederlands, Arabisch, Fula, Tigrinya en Amhaars, om zoveel mogelijk taal- en culturele barrières weg te nemen

AS 2: BESCHERMING

Ondanks de preventieve inspanningen blijft het risico op vrouwelijke genitale verminking (VGV) bestaan, zowel in Europa als tijdens een reis naar het land van herkomst. In België is het organiseren of uitvoeren van VGV strafbaar volgens artikel 409 van het Strafwetboek.

De rol van GAMS Be is om professionals en/of familieleden te ondersteunen om dreigende of geplande VGV te voorkomen.

GAMS België biedt eerstelijnsopvang voor juridische ondersteuning en tweedelijnsconsultaties voor professionals met juridische vragen over nationale en internationale bescherming.

In 2024 behandelde GAMS 65 situaties (gaande van risico's op vrouwenbesnijdenis tot vermoedens), tegenover 91 in 2023. Deze ogenschijnlijke daling wijst echter niet op een verminderde werklust, aangezien sommige dossiers bijzonder complex zijn. GAMS Be krijgt bovendien steeds vaker te maken met situaties waarin Belgische meisjes, of meisjes met een verblijfsvergunning in België, door hun ouders worden teruggestuurd naar een land met een hoge prevalentie van vrouwenbesnijdenis, zonder rekening te houden met het risico op besnijdenis.

Daarnaast worden steeds meer situaties rechtstreeks opgevolgd door centra voor gezinsplanning, wijkgezondheidscentra, consultaties van ONE/K&G en de PSE/CLB-diensten. De detectiemeter heeft professionals dus geholpen om risicosituaties zelfstandig aan te pakken, zonder tussenkomst van GAMS Be.

Dit alles onderstreept de noodzaak van een nationale inventarisatie om een globaal en coherent beeld te krijgen van alle begeleidingen.

AS 2: BESCHERMING

Beroepsgeheim tegenover vrouwelijke genitale verminking

Op het terrein geven veel professionals aan zich machteloos te voelen bij het beschermen van meisjes die risico lopen op vrouwelijke genitale verminking. Ze vragen zich af hoe ze doeltreffend kunnen optreden zonder de vertrouwensband met de families te schaden? Deze problematiek benadrukt de grenzen van hun tussenkomst, vooral rond wat er mag worden meegedeeld, aan wie, en in welke situaties het noodzakelijk is om de gerechtelijke autoriteiten in te schakelen. Zij moeten zich namelijk aan het **beroepsgeheim** houden.

In 2024 verhoogde GAMS Be haar inspanningen om de toepassing van het beroepsgeheim rond vrouwelijke genitale verminking te verduidelijken en te versterken. We wilden de kennis van professionals versterken en praktische tools bieden voor het werk op het terrein.

Onze belangrijkste acties

De publicatie van “Het ABC van het beroepsgeheim tegenover VGV”, een duidelijke en toegankelijke gids voor professionals die met VGV worden geconfronteerd

In het [Frans](#)

In het [Nederlands](#)

De verspreiding van een infographic, een vereenvoudigd hulpmiddel dat de essentiële principes rond het beroepsgeheim bij VGV verduidelijkt

In het [Frans](#)

In het [Nederlands](#)

Een interactief hulpmiddel waarmee iedereen zijn of haar kennis over het beroepsgeheim kan testen en versterken

In het [Frans](#)

In het [Nederlands](#)

De organisatie van acht webinars, vier in het Frans en vier in het Nederlands. De deelnemers kwamen voornamelijk uit de sectoren asiel, gezondheidszorg en onderwijs

FR: in totaal **260** inschrijvingen

NL: in totaal **341** inschrijvingen

→ In totaal **601** inschrijvingen

De evaluaties getuigden van een hoge tevredenheidsgraad.

De uitwisselingen tijdens de opleidingen toonden aan dat het gedeeld beroepsgeheim, wanneer het goed begrepen en gestructureerd is, een **essentieel instrument voor bescherming** kan worden. En dankzij de nieuwe hulpmiddelen kunnen professionals vandaag op een gecontroleerde en respectvolle manier informatie uitwisselen; wat een gezamenlijke aanpak bevordert.

In de overgrote meerderheid van de situaties maakt dialoog met gezinnen een gezamenlijke oplossing mogelijk. Het opheffen van het beroepsgeheim blijft zeldzaam, wat aantoont dat informatie en preventie effectief zijn wanneer ze goed ondersteund worden.

AS 2: BESCHERMING

Campagne voor de vakantie

De beschermende rol van scholen en jongeren

Op 7 mei, ter gelegenheid van de Wereldwijde Dag voor Genitale Autonomie, lanceerde GAMS België haar preventiecampagne: 'Ik praat erover in de klas, en jij?'. Terwijl de vakantie naderde, was het cruciaal om het belang te benadrukken van de bescherming van meisjes tegen VGV. Deze campagne richtte zich specifiek tot scholen en hun onderwijzend personeel, die een sleutelrol spelen in het opsporen van risico's. Als aanvulling op deze mobilisatie hebben we ook een sensibiliseringsvideo verspreid.

Een sensibiliseringscampagne gericht op scholen

Om een brede verspreiding te garanderen, verstuurd we sensibiliseringsposters naar **1589 scholen** in heel België. Zo wilden we het volledige onderwijspersoneel aanmoedigen om deel te nemen aan de strijd tegen vrouwelijke genitale verminking (VGV). Deze actie had tot doel het personeel de kans te geven zich bij te scholen, en de waakzaamheid rond het risico op VGV te versterken, vooral tijdens vakantieperiodes. We organiseerden **webinars in het Frans en Nederlands**. Tijdens deze opleidingen introduceerden we praktische tools, zoals de 'detectometer', en een didactisch hulpmiddel geïnspireerd op het boek "*À l'Ombre de la Cité Rimbaud*" van Halimata Fofana. Deze tool helpt om het gesprek in de klas aan te gaan over VGV en gendergerelateerd geweld

Een versterkte ondersteuning voor onderwijspersoneel

De hele zomer bleef GAMS België actief en beschikbaar om informatie te verstrekken, en scholen en onderwijsprofessionals te begeleiden in risicosituaties.

Sluit je aan, en zeg NEE tegen vrouwenbesnijdenis

AS 2: BESCHERMING

Campagne voor de vakantie

De beschermende rol van scholen en jongeren

Het woord aan de jongeren

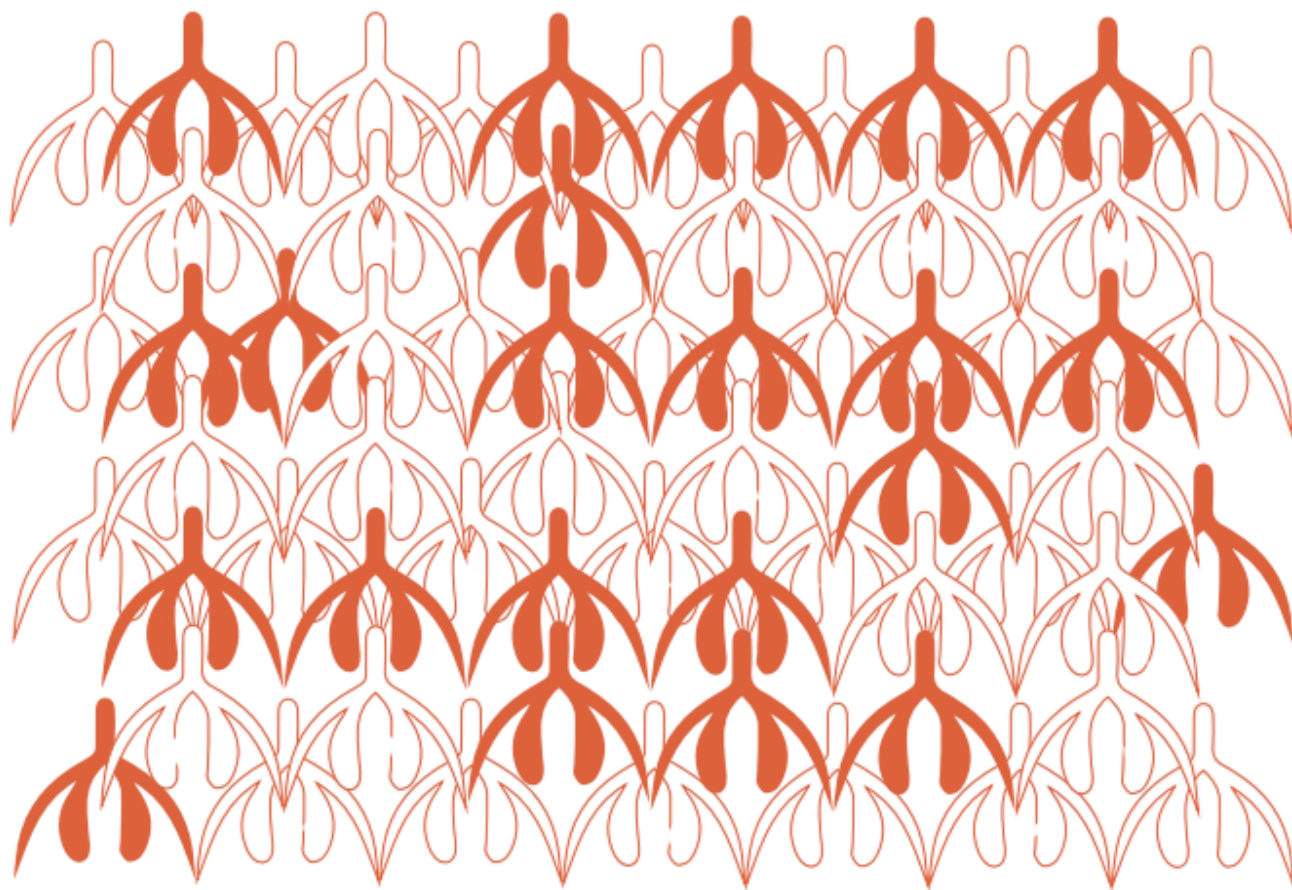
Op 7 mei 2024 werd aan de *Université Libre de Bruxelles* (ULB) een rondetafelgesprek georganiseerd door jongeren, over de specifieke uitdagingen waarmee de tweede generatie wordt geconfronteerd. Zes jonge vrouwen uit landen waar VGV wordt beoefend, deelden hun ervaringen en meningen. Dit bood ruimte voor reflectie over culturele identiteiten, waardenconflicten en gendergerelateerd geweld. Dankzij dit evenement ontstond er een beter begrip over de preventie-uitdagingen binnen deze generatie.

De jongeren herinnerden eraan dat het soms verleidelijk is om te denken dat het al gebeurd is, dat het te laat is, en dat strijden zinloos lijkt. Maar ze benadrukken dat er altijd nieuwe generaties aankomen – zussen, nichtjes. “We moeten voor hen vechten!”

In de kern van deze rondetafel weerklonken de stemmen van deze jonge vrouwen krachtig. “La Parole Aux Jeunes” was veel meer dan een debat; het was een oproep tot actie. Door hun stemmen en inspanningen te bundelen, toont deze nieuwe generatie vastberadenheid om zich uit te spreken, hun rechten te beschermen en een einde te maken aan VGV.

Naar aanleiding van dit rondetafelgesprek werd de groep van Youth Activists opgericht.

AS 3: BEGELEIDING

Begeleiding van meisjes en vrouwen die VGV hebben ondergaan staat centraal in onze missie. Bij GAMS België willen we een veilige ruimte bieden waar vrouwen vrijuit kunnen spreken, zich zonder oordeel kunnen uitdrukken en vertrouwen kunnen opbouwen. Tijdens het eerste onthaal wordt een behoefte-onderzoek uitgevoerd om een gepersonaliseerde begeleiding te kunnen bieden (sociaal, psychologisch, juridisch) en door te verwijzen naar partnerdiensten indien nodig.

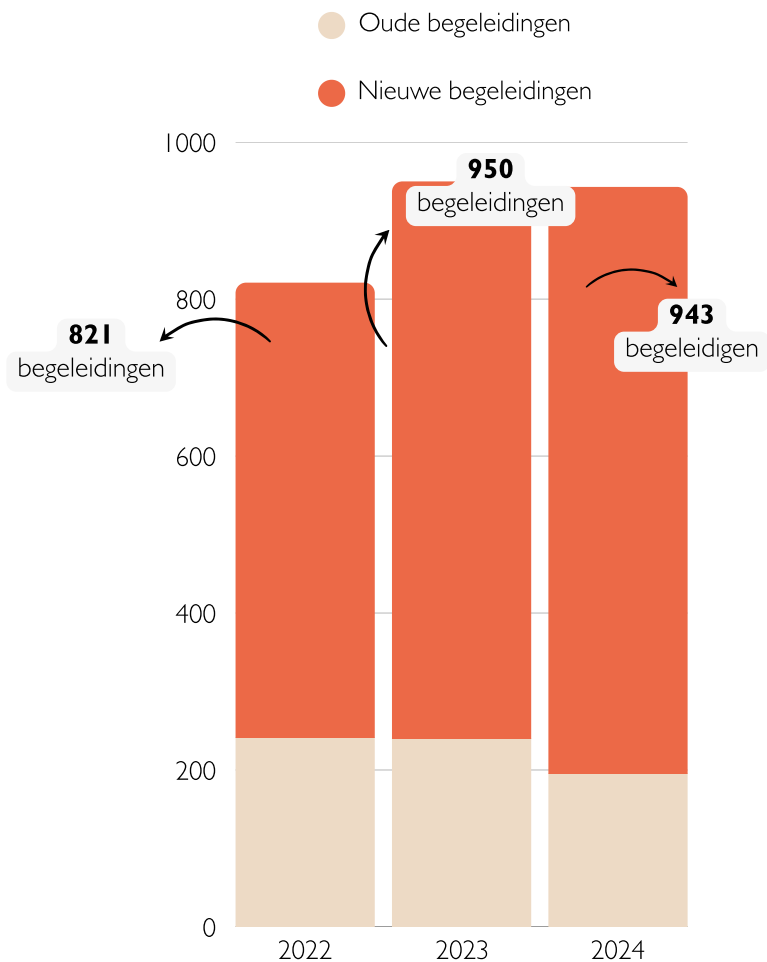
Er worden ook groepsateliers georganiseerd, gericht op verschillende doelgroepen (vrouwen, mannen, jongeren en zwangere vrouwen), om hun zelfredzaamheid in hun situatie te versterken.

Het publiek van GAMS België bestaat voornamelijk uit vrouwen die internationale bescherming aanvragen, geconfronteerd werden met VGV en op zoek zijn naar begeleiding op medisch, psychosociaal of juridisch vlak. We ontvangen ook vluchtelingen, personen die via gezinshereniging of andere wegen in België zijn aangekomen, en ook steeds meer mensen in een preciaire verblijfsituatie. Onze rol is hen wegwijs te maken in de Belgische sociale context, hen te informeren en de juiste richting in te wijzen.

AS 3: BEGELEIDING

In 2024 kregen **748** nieuwe personen individuele begeleiding (sociaal, psychologisch en/of communautair), naast de **195** personen van wie de begeleiding werd voortgezet, wat het totaal op **943** begeleide personen brengt. Ter vergelijking: **821** begeleidingen in 2022 en **950** in 2023.

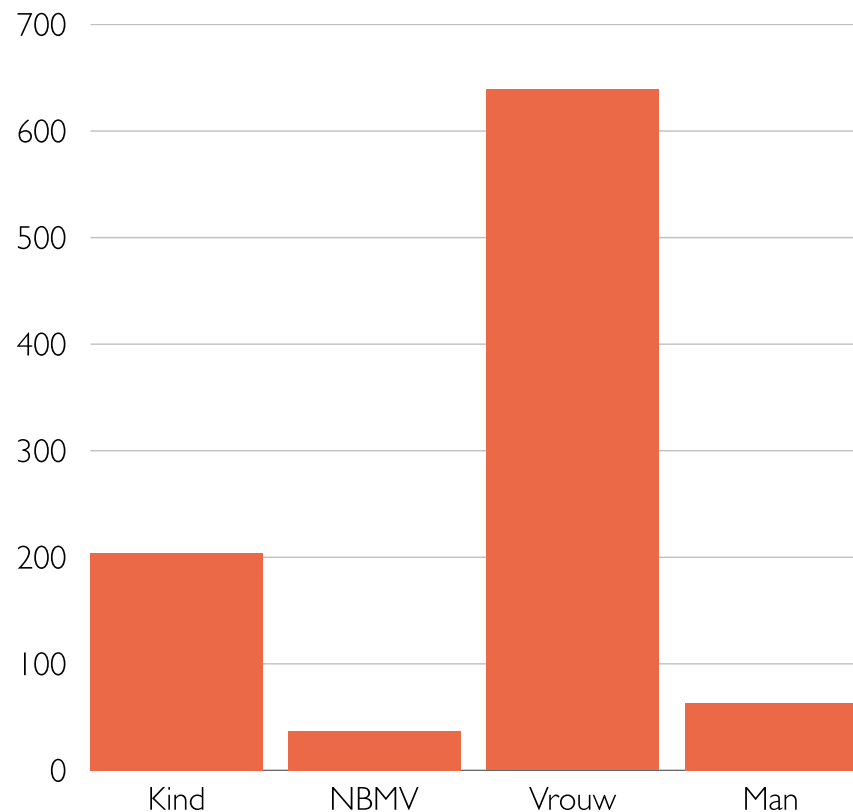
Er werden in 2024 in totaal **431** psychologische consultaties gehouden. Opmerkelijk is dat 154 geplande sessies geannuleerd werden door het doelpubliek, wat de moeilijkheid illustreert om continuïteit in de begeleiding te waarborgen, gezien de precare en onzekere situatie waarin veel mensen van onze doelgroep verkeren.

AS 3: BEGELEIDING

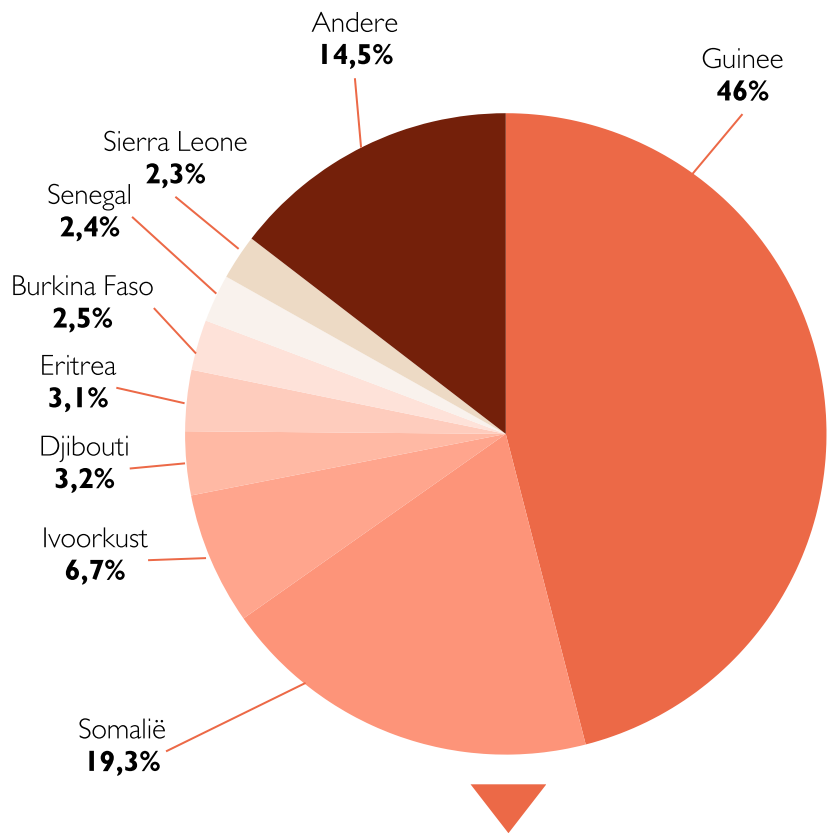
Wie komt er naar GAMS?

Elk jaar begeleidt GAMS België mensen met uiteenlopende profielen. De verzamelde gegevens geven ons een beter inzicht in wie we ontmoeten: hun gender, afkomst en administratieve status. Deze elementen zijn essentieel om onze acties en begeleiding zo goed mogelijk af te stemmen en om onze beleidsbeïnvloeding te richten. De onderstaande grafieken geven een overzicht van deze profielen voor het afgelopen jaar.

Profiel personen die individueel begeleid werden bij GAMS in 2024 (n = 943)

AS 3: BEGELEIDING

Herkomst van personen die van een nieuwe
individuele begeleiding hebben genoten
in 2024 (n = 748)

Administratief statuut	Aantal	Percentage
Aanvraag om internationale bescherming	572	76,5%
Dublin	84	11,2%
Papierloos/buiten procedure	24	3,2%
Gezinshereniging	24	3,2%
Vluchteling•e	20	2,7%
Belgisch	6	0,8%
Geregulariseerd (m/v/x)	6	0,8%
Subsidiaire bescherming	2	0,3%
Studentenvisum	1	0,1%
Onbekend	9	1,2%
	= 748	= 100%

Profiel personen die een individuele begeleiding hebben genoten in 2024 (n = 748)

AS 3: BEGELEIDING

Operatie Alert

Betere identificatie en doorverwijzing van personen die geweld meemaakten in ziekenhuizen

GAMS Be is partner van het federale project [Operatie Alert](#), gecoördineerd door de FOD Volksgezondheid en het Universitair Ziekenhuis Gent, in samenwerking met het International Centre for Reproductive Health (ICRH). Dit nationale project heeft als doel om de capaciteit van ziekenhuizen te versterken op het vlak van opsporing, doorverwijzing en opvang van personen die er geweld meemaakten. Het richt zich tot alle zorgverleners en ondersteunend personeel in Belgische ziekenhuizen.

In dit kader kreeg GAMS België een aantal specifieke opdrachten met betrekking tot vrouwelijke genitale verminking (VGV):

- Het organiseren van **100 opleidingen** in twee jaar tijd voor ziekenhuizen in heel België;
- Het **mede-ontwikkelen van de VGV-module** voor e-learning, in samenwerking met het team van het ICRH;
- Het produceren van **drie educatieve video's**, om de communicatie over VGV te verbeteren;
- Het ontwerpen van een **specifiek hulpmiddel voor kinderen**, bedoeld om consultaties met minderjarige meisjes die betrokken zijn, te vergemakkelijken.

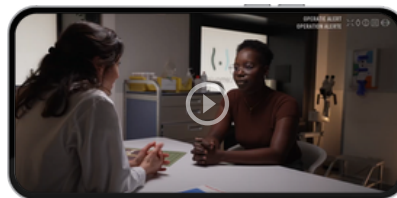
Ontdek de educatieve video's op ons [YouTube-kanaal](#).

“Voor een reis”

“Gesprek over desinfectie”

“Aankondiging van een besnijdenis”

AS 3: BEGELEIDING

Het kindvriendelijke hulpmiddel een aangepaste en zorgzame benadering

Het kindvriendelijke hulpmiddel werd ontwikkeld om professionals te ondersteunen die werken met kinderen getroffen door VGV. Het doel is om dit gevoelige onderwerp op een speelse en educatieve manier aan te pakken, met volledig respect voor het kind en diens ontwikkeling.

Dit hulpmiddel bestaat uit geïllustreerde kaarten en een handleiding. De kaarten zijn aangepast aan de leeftijd van het kind, en maken het mogelijk om het gesprek over VGV op een eenvoudige manier aan te vangen. De handleiding biedt suggesties voor zinnen en praktische tips voor professionals, zodat ze op een duidelijke en zorgzame manier kunnen communiceren.

Het hulpmiddel volgt de stappen van een specifieke medische consultatie, in het bijzonder het onderzoek van de uitwendige genitaliën van het kind. Er zijn ook aanvullende kaarten voorzien die uitleg geven over de redenen voor dit onderzoek, zoals symptomen, preventie (voor of na een reis naar het land van herkomst) of medische opvolging van vluchtelingen. Deze aanpak helpt kinderen om het belang van deze stappen beter te begrijpen, en biedt tegelijkertijd emotionele veiligheid.

Het hulpmiddel is beschikbaar in het Frans en het Nederlands, wat zorgt voor brede toegankelijkheid voor professionals in heel België.

Tijdens de proefperiode testten een dertigtal partners uit de medisch-sociale sector het hulpmiddel. Een verbeterde versie van het hulpmiddel zal beschikbaar zijn vanaf 2025. Dit is een belangrijke stap vooruit in de sensibilisering en ondersteuning van kinderen die met VGV te maken hebben.

AS 3: BEGELEIDING

Onderzoek naar onze sociale impact

In 2024 zette GAMS België een belangrijke stap met de uitvoering van een studie naar onze sociale impact. Deze studie, die over meerdere maanden liep, werd uitgevoerd in samenwerking met ESSEC (een gerenommeerde business school gespecialiseerd in sociale wetenschappen en maatschappelijke impact) en verschillende van onze vrijwilligers. De impact werd geëvalueerd bij drie doelgroepen : de begeleide vrouwen, de begeleide mannen en de opgeleide professionals. Ontdek hieronder enkele resultaten van de studie bij deze verschillende doelgroepen.

De vrouwen

89% kreeg inzicht in de psychologische, fysieke en/of seksuele gevolgen van VGV

81% nam zich voor een VGV te voorkomen of een risicosituatie te melden (niet noodzakelijk voor hun eigen dochter)

daarvan bracht **33%** dit voornemen daadwerkelijk in de praktijk

88% voelt zich nu optimistischer over de toekomst

84% geeft aan zich gelukkiger te voelen

De mannen

88% van de mannen kreeg inzicht in de psychologische, fysieke en/of seksuele gevolgen van VGV voor vrouwen

91% nam zich voor een VGV te voorkomen of een risicosituatie te melden (niet noodzakelijk voor hun eigen dochter)

daarvan bracht **35%** van hen heeft daadwerkelijk actie ondernomen

97% van de mannen zet zich actief in voor de afschaffing van VGV

De professionals

van de opgeleide professionals beseften dat ze een sleutelrol spelen in de preventie en begeleiding van personen die met VGV te maken hebben **90%**

voelt zich nu in staat om een risicosituatie te herkennen **90%**

voelt zich bevoegd om het onderwerp VGV aan te kaarten bij de betrokken personen **81%**

Om de volledige studie te lezen, ga naar de pagina "[Onze impact](#)" op onze website.

AS 3: BEGELEIDING

Citaten uit het onderzoek van onze sociale impact

Ik had een geweldige psycholoog die naar me luisterde. Na verloop van tijd werd ik steeds opener. Ze stelde me op mijn gemak.

Ik wist dat ze echt luisterden. Ik voelde me veilig.

Als je teruglijkt op de 25 jaar sinds de oprichting van GAMS, is het heel bijzonder om te zien wat er allemaal is ontwikkeld op het gebied van professionalisering.

Van nu af aan mijn kleine meisjes, mijn dochters, als mijn dochters hebben of als mijn jongens, zullen ze nooit besneden worden.

GAMS heeft veel dingen veranderd. Nu weet ik wie ik ben.

Ik ben nu trots op mezelf.

Ik heb bij GAMS geleerd dat je niet uit dezelfde familie hoeft te komen om van elkaar te houden en elkaar te begrijpen.

Ik was voor. Ik was er nooit tegen. Totdat ik hier kwam en echte informatie kreeg.

Dankzij hen kan ik me openstellen voor anderen. Het motiveert je.

AS 3: BEGELEIDING

Werkgelegenheidsproject

Het project 'Support for Jobs for Community Voices' (november 2023 – oktober 2024), ondersteund door de Koning Boudewijnstichting, werd opgezet om 15 vrouwen, afkomstig uit migratiecontexten, te begeleiden bij hun professionele integratie in België.

Via 10 coachingssessies en een persoonlijke opvolging had dit programma als doel hun vaardigheden te versterken en hun toegang tot de arbeidsmarkt te vergemakkelijken. De begeleiding was opgebouwd rond verschillende essentiële pijlers voor professioneel succes:

**Opstellen van cv's en
motivatiebrieven op maat**

**Zoeken naar werk en voorbereiding
op sollicitatiegesprekken**

**Praktische opleidingen over kern-
onderwerpen zoals ondernemerschap,
stressbeheer en bedrijfscodes**

Dit project heeft het volgende mogelijk gemaakt voor meerdere deelnemers:

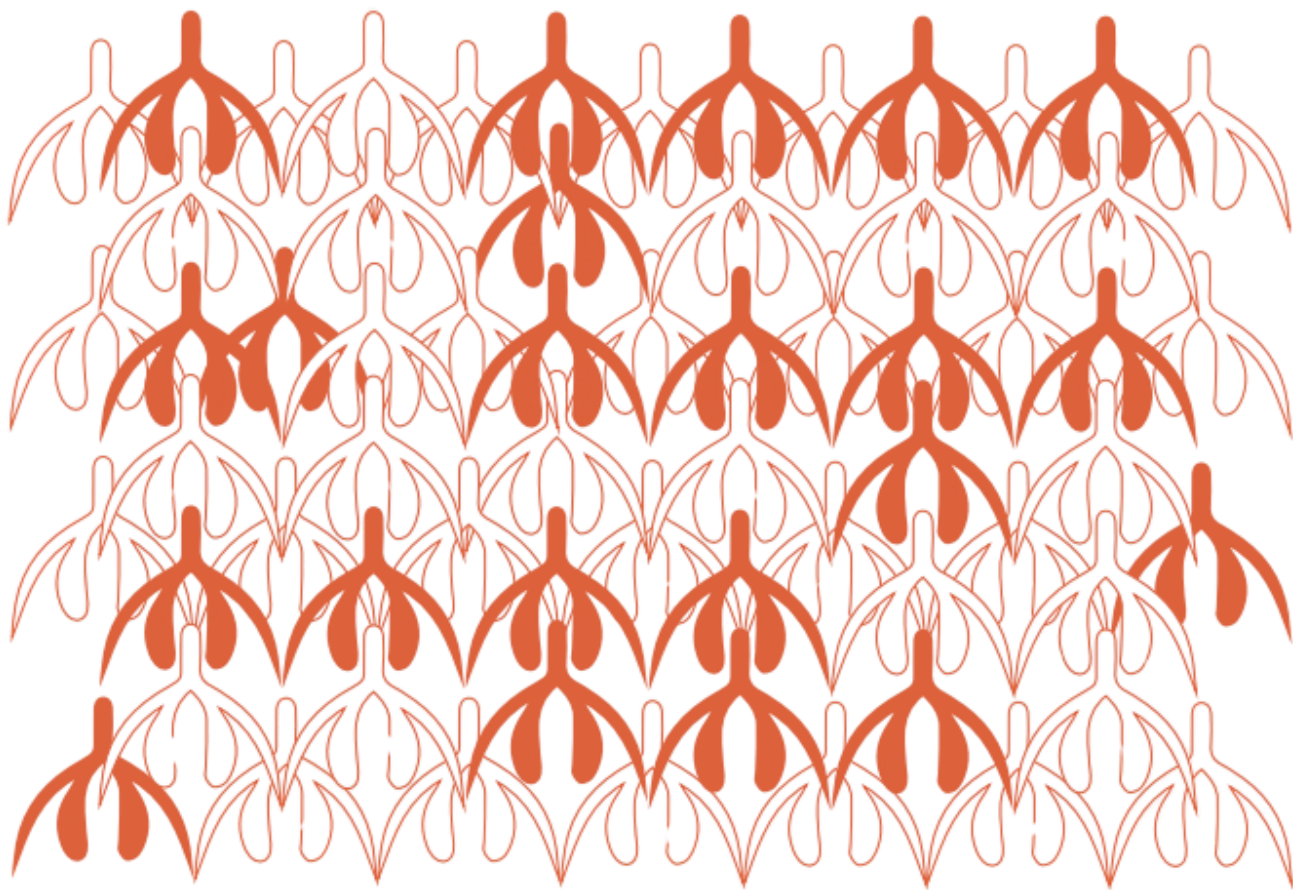
- Het vinden van een stabiele job
- Toegang tot een beroepsopleiding om hun kwalificaties te verbeteren

Er werd bijzondere aandacht besteed aan de waardering van hun gemeenschapswerk, dat werd geïntegreerd in hun professionele trajecten om het belang van hun inzet te erkennen. Dankzij deze begeleiding versterkten de vrouwen niet alleen hun professionele vaardigheden, maar ook hun zelfvertrouwen, essentiële elementen voor een succesvolle professionele integratie

En daarna?

Samen met onze partners blijven we de deelnemers opvolgen om een duurzame impact te garanderen en ervoor te zorgen dat hun professionele integratie stabiel en succesvol blijft.

AS 4: OPLEIDING EN OVERLEG

GAMS België hecht bijzonder veel belang aan de opleiding van professionals die in contact staan met personen die getroffen zijn door VGV. Dit in uiteenlopende sectoren zoals sociaal werk, gezondheidszorg, onderwijs, asiel, politie en de vroege kindjaren. Het doel is om hun vermogen om betrokken personen te identificeren en begeleiden te versterken, en zo hun bescherming en ondersteuning te verbeteren.

Tegelijkertijd begeleidt GAMS Be het Netwerk van Gecoördineerde Strategieën tegen VGV in Brussel en Wallonië. Dit netwerk bevordert de uitwisseling van goede praktijken en de gezamenlijke ontwikkeling van hulpmiddelen met andere actoren, voor een meer gestroomlijnde en doeltreffende aanpak.

In 2024 leidde GAMS **2915 professionals** op; een mooie vooruitgang ten opzichte van de 2438 opgeleiden in 2023. Die evolutie toont het groeiende belang van deze opleidingen in de strijd tegen VGV aan, en onderstreept de centrale rol van professionals in de ondersteuning en bescherming van de betrokken personen.

AS 4: OPLEIDING EN OVERLEG

Reeks online workshops rond EVRAS

In 2024 lanceerden de Gecoördineerde Strategieën ter Bestrijding van VGV (GS-VGV) een nieuwe reeks online workshops rond EVRAS, wat staat voor '**E**ducation à la **V**ie **R**elationnelle, **A**ffective & **S**exuelle', ofwel relationele, seksuele en emotionele opvoeding. Het doel was om de gedeelde verantwoordelijkheid tussen ouders en professionals onder de aandacht te brengen; een essentiële hefboom om VGV van jongs af aan te voorkomen.

Na het succes van de 'Sexo'-workshops vorig jaar, gingen we in op de behoeften die werden geuit door zowel professionals als betrokken vrouwen, door een bredere en inclusievere benadering aan te bieden via de EVRAS-reeks. Door ouders, professionals en experts samen te brengen, baant deze reeks de weg naar een meer gecoördineerde en doeltreffende preventie.

De workshops boden de mogelijkheid om enkele essentiële vragen te behandelen:

Hoe begrijpen we de
psychoseksuele
ontwikkeling van het kind?

EVRAS op school: tussen
vooroordelen en essentiële
leerprocessen.

Welke plaats heeft seksuele
opvoeding binnen het
gezin?

Sociale normen, gender en
druk op het vrouwelijk
lichaam.

Tools om ouders te
ondersteunen in deze
opvoeding.

295 deelnemers deel aan deze online workshops, wat
getuigt van een oprechte interesse in dit thema.

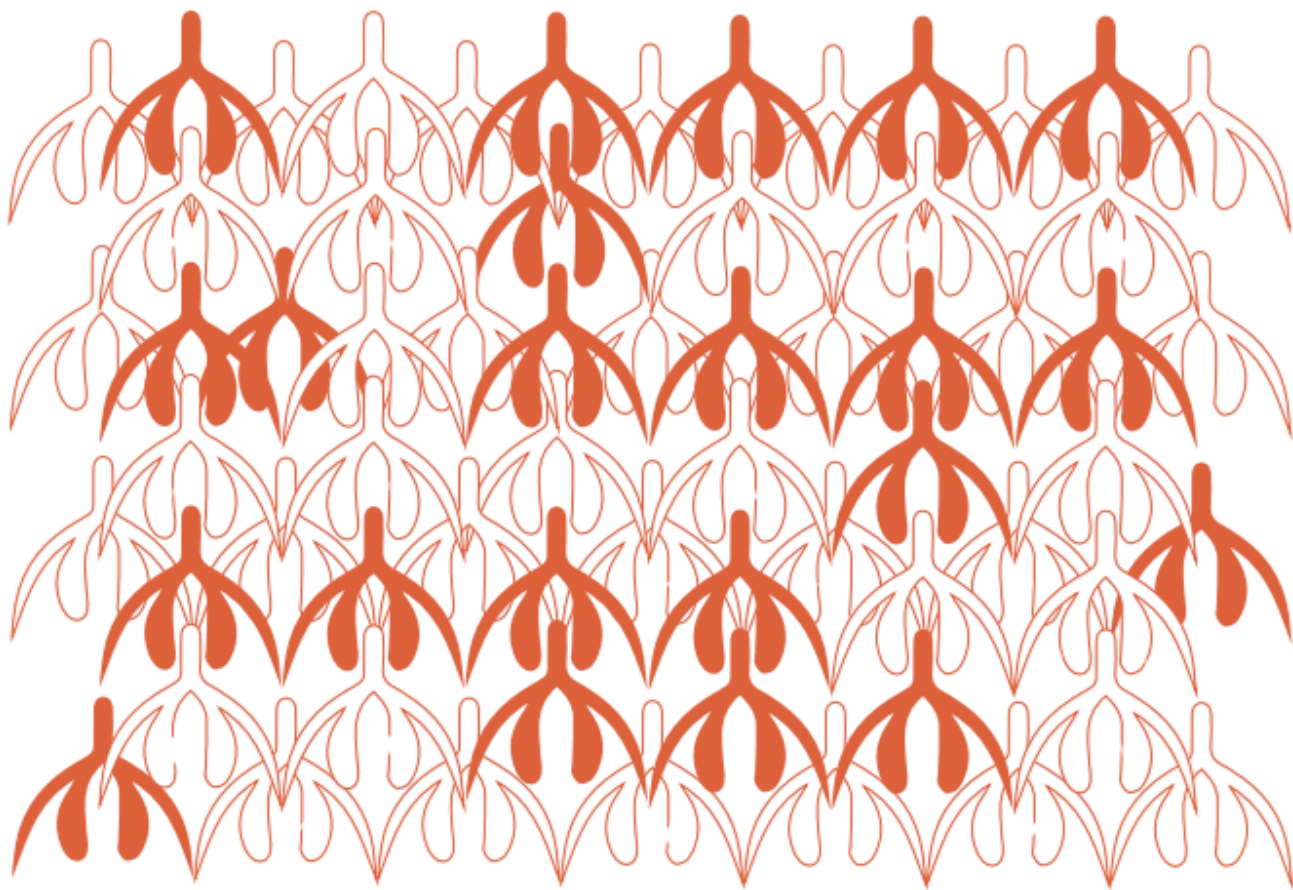

Ontdek de replay's in het Frans [hier](#).

Wat zijn de GS-VGV?

Het netwerk van de Gecoördineerde Strategieën ter bestrijding van Vrouwelijke Genitale Verminking (GS-VGV), gecoördineerd door GAMS Be, brengt Belgische actoren uit diverse sectoren samen die betrokken zijn bij VGV.

Het gaat onder meer om: professionals uit de gezondheidszorg, actoren uit de permanente educatie, mensen uit de kinderopvangsector, professionals uit de justitiesector, personen die betrokken zijn bij de begeleiding van verzoekers om internationale bescherming en jeugdhulp, evenals personen die zelf getroffen zijn door vrouwelijke genitale verminking of beleidsmakers.

AS 5: PLEIDOOI EN EXPERTISE

De kracht van GAMS België ligt in haar bottom-upbenadering: alles vertrekt vanuit het terrein. De uitwisselingen met betrokken gemeenschappen en professionals voeden rechtstreeks ons pleidooi, dat diep verankerd is in de ervaringen en realiteiten van de getroffen personen.

Dankzij een multidisciplinair team, gezondheid, psychosociaal, juridisch en communautair, en een erkende terreinexpertise, is GAMS België vandaag een sleutelfiguur in de ontwikkeling van nationale campagnes en officiële aanbevelingen, samen met ministeries en overheidsadministraties.

AS 5: PLEIDOOI EN EXPERTISE

Project 'Voorkomen en Beschermen'

Op 14 en 15 december 2023 organiseerden GAMS België en vzw Femmes de Droit samen twee reflectiedagen in het kader van het project 'Voorkomen en Beschermen', gesteund door het Federaal Gelijkekansenbeleid.

Dit seminar bracht een brede waaier aan actoren samen zoals terreinprofessionals, Belgische en Europese experts en vertegenwoordigers van de verenigingssector, met een gemeenschappelijk doel: het versterken van het beleid rond preventie en bescherming bij seksueel geweld tegen kinderen.

Na de uitwisselingen gaven meerdere deelnemers aan de reflectie te willen voortzetten binnen thematische werkgroepen. Drie prioritaire assen werden geïdentificeerd: preventie in scholen, trajecten voor vroege identificatie en onderzoek van de uitwendige geslachtsdelen bij meisjes met risico op VGV.

Deze werkgroepen stelden gezamenlijk een synthese op. De resultaten van dit werk zijn gepubliceerd in het rapport:

Ben Jattou M., Opika F., Richard F. (2024). *Voorkomen en beschermen. Naar een beleid voor preventie en vroege identificatie van seksueel geweld en vrouwelijke genitale verminking bij kinderen.* GAMS België & Femmes de Droit, Brussel.

Dit rapport werd voorgesteld op verschillende debat- en vormingsmomenten:

- Op 5 november 2024, tijdens een workshop van de Université des Femmes getiteld Kinderen beter beschermen tegen incest, in het kader van de [SIEF-opleidingscyclus](#) (Internationaal Seminarie voor Feministische Studies)
- Op 10 december 2024, tijdens het [colloquium van CERE](#) in Brussel: Preventie van incest en seksueel geweld tegen kinderen en jongeren

Andere presentaties zijn gepland in 2025, in het kader van samenwerkingen met de academische wereld en instellingen.

AS 5: PLEIDOOI EN EXPERTISE

Project 'Voorkomen en Beschermen'

Een eerste concreet resultaat: evolutie van de praktijken van het CGVS

Een directe uitkomst van het werk dat tijdens het seminar werd verricht, is de beslissing van het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) om de frequentie van de onderzoeken van de uitwendige geslachtsorganen van meisjes die als vluchteling werden erkend op basis van het risico op VGV, te verlagen van jaarlijks naar één keer om de drie jaar.

Een halve dag van het seminar was specifiek gewijd aan een kritische evaluatie van deze praktijk, met onder meer:

- een literatuuroverzicht;
- een overzicht van praktijken in andere Europese landen;
- en getuigenissen van de betrokken meisjes en hun ouders.

De gedeelde conclusie was dat deze jaarlijkse onderzoeken niet nodig zijn voor meisjes met internationale bescherming, waarvan de ouders een verbintenis ondertekenden om hen niet te laten besnijden, en die ook niet kunnen reizen naar hun land van herkomst.

De groep met het hoogste risico blijft bestaan uit meisjes die in België geboren zijn - of er via gezinshereniging zijn aangekomen-, van wie de families kunnen reizen, en met wie geen preventief werk is verricht. De preventie-inspanningen moeten daarom prioritair gericht worden op gezinnen die via gezinshereniging naar België zijn gekomen én op de tweede generatie (meisjes geboren in België).

AS 5: PLEIDOOI EN EXPERTISE

Gemeenschapsdiagnose in Wallonië

De behoeften van vrouwen in kaart brengen op het vlak van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten

Het Waalse netwerk van de GS-VGV heeft in Wallonië een studie opgestart om de behoeften en verwachtingen van vrouwen die getroffen zijn door VGV beter te begrijpen op het vlak van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR).

Deze studie bouwt voort op een eerste editie die in 2021 in Brussel werd uitgevoerd, en wordt financieel ondersteund door het Waals Agentschap voor Levenskwaliteit (AVIQ), in het kader van Strat.A – As 5, doelstelling 23.

De studie hanteert een gemeenschapsgerichte en participatieve benadering. Vrouwen die met VGV te maken hebben, worden actief betrokken bij elke fase van het onderzoek, zodat de resultaten hun realiteit en behoeften zo nauwkeurig mogelijk weerspiegelen. Een multidisciplinaire stuurgroep, bestaande uit onderzoekers, professionals en Community Voices, begeleidt het volledige proces.

Doelstelling: concrete **aanbevelingen formuleren om de toegang tot seksuele gezondheidsdiensten te verbeteren**, zodat deze aangepast, inclusief en respectvol zijn ten aanzien van de specifieke ervaringen van vrouwelijke migranten die geconfronteerd worden met VGV en andere vormen van geweld.

De aanpak is gebaseerd op een kwalitatieve methodologie en omvat:

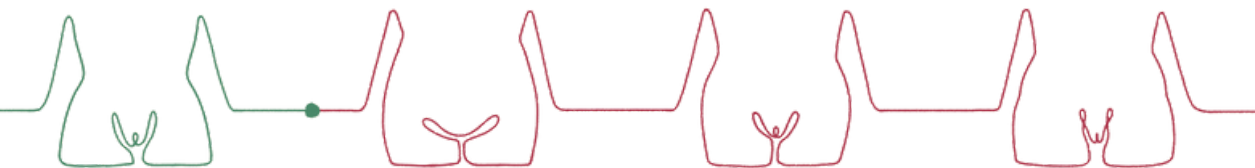
- diepgaande individuele gesprekken met betrokken vrouwen, afgenomen in hun moedertaal (Arabisch, Somalisch, Tigrinya, Pulaar...);
- focusgroepen met discussies in kleine groepen;
- interviews met professionals uit de SRGR-sector;
- en een thematische analyse van de getuigenissen.

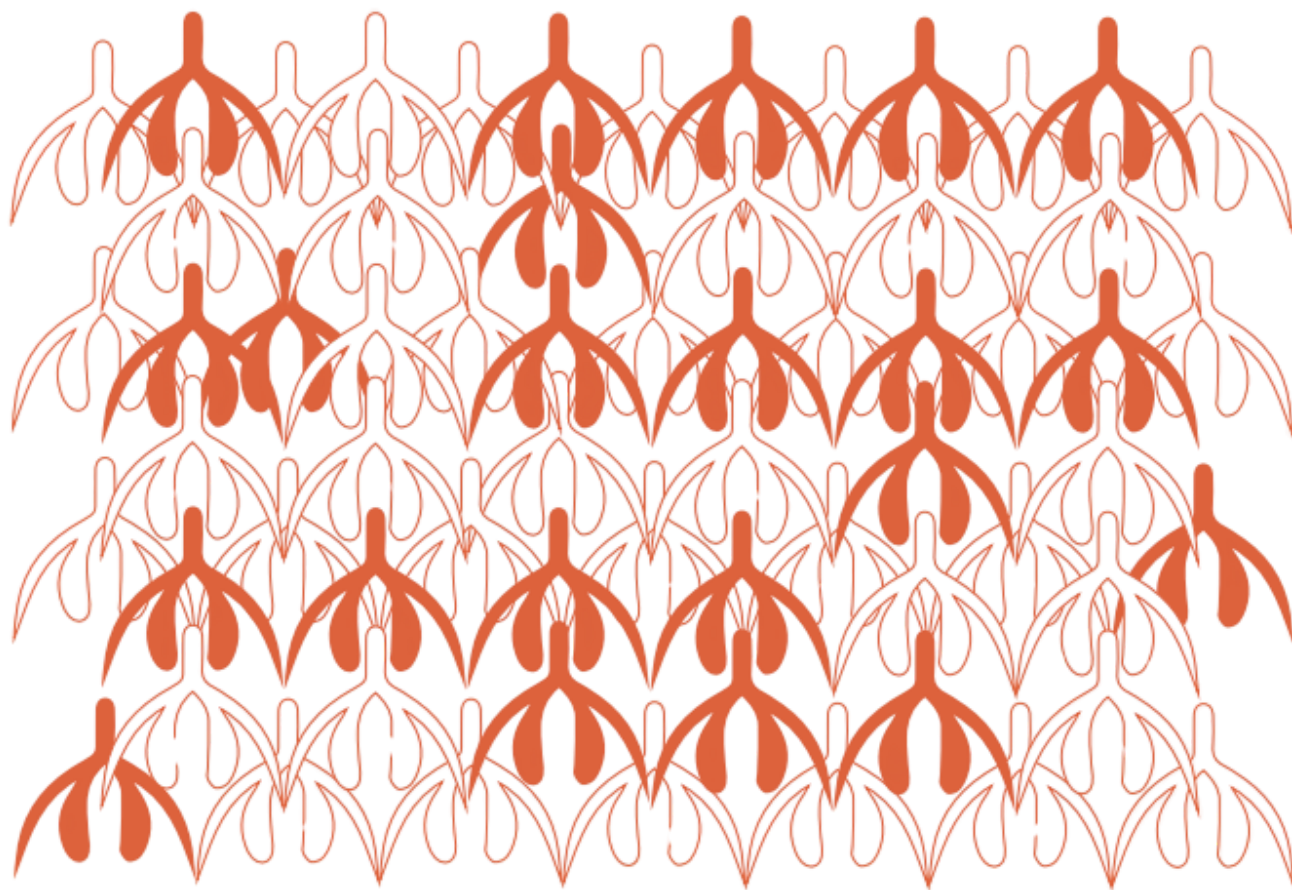
De verzamelde gegevens zullen dienen als basis voor concrete aanbevelingen, die op hun beurt het pleidooi- en actieplan van het GS-VGV in Wallonië zullen versterken.

Eerste resultaten en vooruitgang in 2024

- 7 individuele interviews afgenomen
- Literatuurstudie afgerond en onderzoeksprotocol gevalideerd
- Infobrochures in het Frans, Engels, Somalisch, Arabisch, Tigrinya en Pulaar
- Nieuwe partnerschappen opgezet met lokale structuren in Wallonië

De gegevensverzameling loopt verder in 2025. Het doel is een referentie-instrument te ontwikkelen om het beleid en de praktijken op het vlak van seksuele en reproductieve gezondheid te verbeteren, specifiek gericht op migrantenvrouwen die getroffen zijn door VGV.

AS 6: INTERNATIONALE SAMENWERKING

Met 29 jaar ervaring op het terrein, zowel bij diasporagemeenschappen in België als met gendertransformatieve benaderingen, ontwikkelde GAMS België een erkende expertise die ook op Europees en internationaal niveau inzetbaar is.

Het bewijs van deze erkenning blijkt uit de regelmatige aanvragen om steun die we ontvangen van vrouwen die een VGV hebben ondergaan, ook vanuit hun landen van herkomst, waar lokale ondersteuningsstructuren vaak ontbreken. Dit is een duidelijk signaal dat onze knowhow een wereldwijd bestaande nood beantwoordt.

AS 6: INTERNATIONALE SAMENWERKING

Project Vélingara

In 2024 steunden we met het project Vélingara op lokale actoren en stimuleerden we het collectieve denken, waardoor we een breder bereik willen krijgen in de dorpen.

Theater als motor van verandering

Het gezelschap Liwal Fouladou – genoemd naar een boodschappervogel – gebruikt theater om via humor en emotie dialoog en bewustwording op gang te brengen. Er werden twee stukken opgevoerd, waarvan de thema's nauw verbonden zijn met mekaar: VGV en kindhuwelijken.

Na de voorstellingen bleven de toeschouwers zitten, discussiëren en uitwisselen. Ze werden hierin begeleid door de acteurs en actrices, die ook uitstekende animatoren zijn. Samen, over generaties heen, dacht het hele dorp na en werd het gesprek geopend.

10 opvoeringen tussen december 2024 en januari 2025

Een krachtig kanaal via de radio

De uitzendingen op Swendé FM gingen verder met Ansatou Baldé, onze gemeenschapsanimatrice. In het Peul behandelt ze daar sleutelthema's rond seksuele en reproductieve gezondheid samen met lokale experts, en bereikt daarmee een breed publiek in Casamance (een regio in Senegal, waar ook Vélingara zich bevindt).

Opleiding van zorgverleners

We zetten de opleiding van zorgprofessionals voort over preventie, opsporing en begeleiding van vrouwen die te maken hebben met vrouwelijke genitale verminking. Dit jaar volgden 33 verpleegkundigen, artsen en vroedvrouwen de tweedaagse module, en de vraag naar meer verdiepende opleidingen groeit. We zijn dus nog lang niet klaar!.

Andere projecten zijn in voorbereiding... wordt vervolgd!

AS 6: INTERNATIONALE SAMENWERKING

Lancering van het End FGM E-Campus platform

Een trainingsinstrument dat voor iedereen toegankelijk is

Op 12 september lanceerde GAMS Be het e-Campus platform, een geaccrediteerde online leeromgeving volledig gewijd aan VGV. Dit ambitieuze initiatief is toegankelijk in vijf talen (Frans, Engels, Portugees, Italiaans en Grieks) en kwam tot stand dankzij een nauwe samenwerking met het Europese netwerk End FGM, samen met de partnerorganisaties AIDOS (Italië), APF (Portugal), MIGS en CUT (Cyprus)

Een gestructureerde inhoud in **5 interactieve en geaccrediteerde modules**

Een nationale lancering

Om het platform in België te verspreiden, organiseerde GAMS Be 3 evenementen.

vlaanderen, Antwerpen - 15 oktober

Voorstelling van het platform samen met GemmA om de samenwerking met partners te versterken

Brussel - 3 december

Conferentie aan de ULB (Campus Solbosch) over het beroepsgeheim en VGV

Wallonia, Namen - 12 december

Conferentie aan Hénallux over herstel na vrouwenbesnijdenis, voorbij de chirurgie.

Het platform beantwoordt aan de kenniskloten en opleidingsnoden van professionals die werken met bevolkingsgroepen geconfronteerd met vrouwelijke genitale verminking (VGV). Het platform biedt gespecialiseerde bronnen en praktische richtlijnen aan.

Schrijf je in op het platform

<https://endfgm-ecampus.eu/>

AS 6: INTERNATIONALE SAMENWERKING

Project Québec-WBI

Na eerdere samenwerkingen met de Universiteit van Montréal (onderzoeksproject) en SEX-ED+ (project met vulvamodellen), ondertekende GAMS Be een nieuw partnerschapsakkoord met de Fondation Sensolia in Montréal. Dit gebeurt in het kader van de samenwerkingsprojecten tussen Wallonië-Brussel en Québec, via de 13de Permanente Gemengde Commissie Wallonië-Brussel/Québec voor de periode 2024-2026

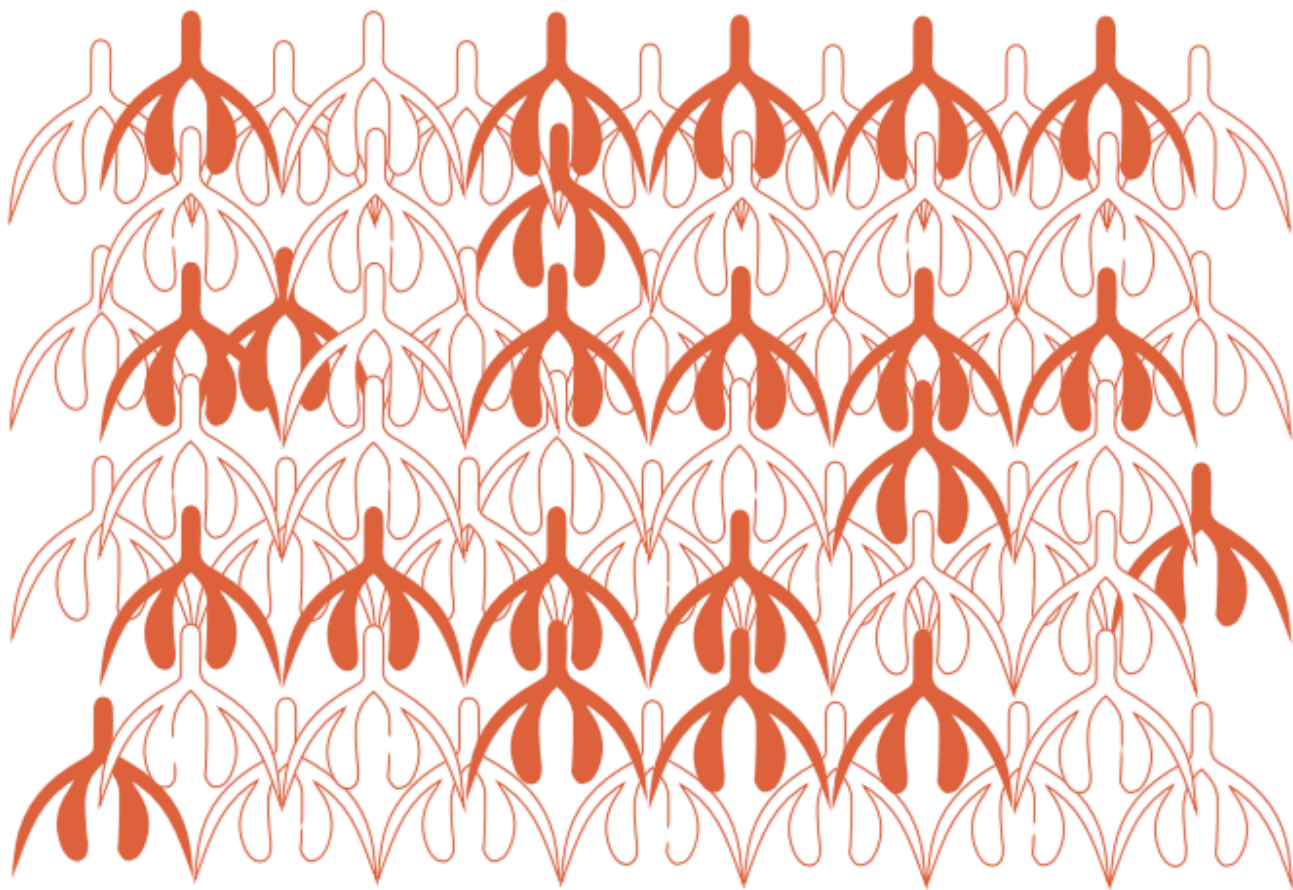
De Fondation Sensolia, opgericht door Dr. Élise Dubuc (gynaecologe) en Dr. Sophia Koukoui (psychologe), heeft als ambitie om een **gratis en holistisch zorgtraject aan te bieden voor vrouwen die besneden** zijn in Québec — waar tot op heden nog geen enkele gespecialiseerde dienstverlening bestaat.

Het tweejarige project voorziet in vier uitwisselingen tussen België en Québec, rond vier centrale thema's:

- 1 De multidisciplinaire benadering van clitorisheropbouw – met een missie van het Québecaanse Sensolia-team (praktijkuitwisseling met het CeMAViE-team)
- 2 Psychologische begeleiding en het bewaken van de therapeutische ruimte – met een missie van het Belgische GAMS-team (uitwisseling met de psychologen van Fondation Sensolia)
- 3 Versterken van de empowerment van vrouwen die VGV ondergingen via groepsbegeleiding – met een missie van het Québecaanse Sensolia-team (praktijkuitwisseling met de maatschappelijk werksters, interculturele werksters en psychologen van GAMS België).
- 4 Uitdagingen van peer support door vrouwen die zelf VGV ondergingen – met een missie van het Belgische GAMS-team (uitwisselingen met Fondation Sensolia en CALACS)

Elke missie wordt afgesloten met een webinar dat toegankelijk is voor professionals en organisaties uit België en Québec. De webinars worden opgenomen en online beschikbaar gesteld.

VOORUITZICHTEN EN UITDAGINGEN VOOR 2025

De structurele overheidsfinanciering verduurzamen, terwijl we actief op zoek gaan naar private middelen. Ons doel: een minimum van 25% private fondsen bereiken om met kwetsbare doelgroepen te kunnen blijven werken.

Ons team in Antwerpen stabiliseren en pleiten voor de **opening van een nieuwe antenne in Kortrijk**.

Onze doelgroepen actief betrekken bij de reflectie en vernieuwing van ons **strategisch plan 2026-2030** via een **participatieve en gemeenschapsgerichte aanpak**

Onze impact grensoverschrijdend versterken door de oprichting van een **GAMS Luxemburg** te ondersteunen.

Blijven zorgen voor onze teams door individuele supervisies, opleidingen rond secundaire traumatisering en collectieve welzijnssessies aan te bieden

SPONSORS

Opgroeien

Vlaanderen
is zorg

AVIQ

forem

FONDATION
CHANEL

SENSE Foundation Brussels

BRUSSEL

Gabrielle Petitstraat 6
1080 Brussel
+32 (0)2 219 43 40

WALLONIË

Namen
Rue Henri Lecocq 60
5000 Namen
+32 (0)81 94 68 35

VLAANDEREN

Antwerpen
De Shelter
Langstraat 102
2140 Anvers
+32 (0)3 547 09 27

Luik

Quai de Rome 65
4000 Luik
+32 (0)470 54 18 99

Permanentie:
Verviers

Permanenties:
Leuven, Gent, Hasselt,
Kortrijk

Bedankt voor uw steun!

• www.gams.be • @GAMSBe •

Doe een
gift

